

Izhaja vsak dan

di ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

vsamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naboru, Novemestu itd.

Oglasne in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ul. Mele picolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Glasne oglasne 16 stotink na vrsto peti; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilne pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

Poročilo generala Kaštalskega o boju na reki Jalu.

PETROGRAD 5. V poročilu generala Kaštalskega o zadnjem boju na reki Jalu se med drugim glasi: Naše zgube znašajo približno 2000 vojakov in podčastnikov ter 40 častnikov. Zgube na japonski strani morajo biti ogromne. Divizija se je umaknila v popolnem redu proti Fenghvančengu. Oduševljenje močvira tretje divizije je bilo veliko. Nad 700 ranjencev je šlo s svojimi polki peš do Fenghvančenga.

Pred Port Arturjem.

PORT ARTUR 5. (Poročilo specialnega dopisnika ruske brzobjavne agencije od 4. t. a. zvečer.) Sovražne ladje brodarijo na horizontu. Možno je, da poskusijo napad. Kakor se je dogajalo, je bilo zadaj vsega skupaj 12 ladij-požigalk, ki so hotele zapreti uhod v pristanišče. Mesto, kjer se je pogreznilo osem ladij-požigalk, je že natančno določeno, glede dveh se tega še ni zmaglo dognati. Dve ladiji ste zbežali. Vsaka ladija-požigalka je imela po prejetih poročilih povprečno 2000 tonelov.

LONDON 5. Kakor poročata »Daily Chronicle« in »Daily Telegraph« iz Tokija, je baje uhod v port-artursko lukso zaprt.

PETROGRAD 5. Dopisnik ruske brzobjavne agencije je danes sporočil iz Port Arturja: Sovražna eskadra je vsidrana za Lisodhav. — V Pitse-o so dospeli japonski transportni parniki, ki baje izkrenajo vojna krčila. Admiral Aleksejev je odpotoval ob 11. uri predpoludne, ter se podal na carjev ukaz k aktivni armadi. Poveljstvo brodovja je prevzel začasno admiral Withoff. Essen je imenovan štabnim kapitanom. Tukaj je popolnoma vse mirno. Veliki knez Boris Vladimirovič je odšel iz Port Arturja.

Novo japonsko posojilo.

LONDON 5. Gledé novega japonskega posojila se razširja vest, da se izda v Londonu in New Yorku po 5 milijonov funtov šterlinov tega posojila.

Veselje v Tokiju.

TOKIO 5. (Rauterjev biró.) Ker je došlo poročilo, da se je posrečilo zapreti port-artursko pristanišče, je hodilo zvečer na tisoče ljudi z godbo po mestu, ter je priredilo ovsje pred ministerstvi za mornarico in vojno in pred poslopjem generalnega štaba.

Japonci v Koreji.

PARIZ 5. Glasom privatne brzobjavke iz Čifu zahteva Japonska odločno, da odpokliče korejski cesar svojega odposlanca iz Petrograda. »Matin« opaja k temu, da ne bo popolno pretrganje diplomatskih odnosov med Rusijo in korejsko vlado sicer ničesar spremenilo na sedanjem stanju stvari, vendar bo to nov dokaz, da se hoče Japonska polastiti Koreje.

Živila za Japonsko in Rusijo.

VIKTORIA (Angleška Columbijska) 5. Parnik »Empres of China« je odšel danes od tukaj in vozi tovor moke, namenjen za Japonsko, ter 500 zabojev konzerviranega mesa, namenjenega za Rusijo, ki se ima izkrenati v Šangaju.

Ruski glasovi o bojih na reki Jalu.

PETROGRAD 5. »Novoje Vremja« računa rusko vojno silo v bojih na reki Jalu na 18.000 mož in 48 topov. Japonska armada je štela 70.000 mož in 130 topov. List odreja boju vsako strateško važnost. Izdajatelj lista, Suverin, piše, da je bil to boj velikana proti strupenim pritlikovcem, za katerimi so stali veliki topovi. »Potrpimo v miru, kakor nas je prosil Kuropatkin, ki upa, da pride naš čas. Težka butara nas zamore začasno skloniti, toda nihče ne bo trdil, da je ta ne-zgoda omajala naše moč. Spominimo se, da smo Rusi!« — »Rus« opominja, da ne smemo

pozabiti, da se vrši sedanja vojna v velikih daljavah, valed katerih je možno le počasno in previdno premikanje. Treba je velikega potrpljenja.

Nadaljna poročila o boju pri Kiulienčengu.

PETROGRAD 5. (Uradno.) Kuroptkin je danes brzobjavil sledeče poročilo generala Kaštalskega: Dolžnost mi je, da poročam o žalostnem toda slavnem boju čet, ki so se pod mojim poveljstvom bojevale 1. t. m. pri Kiulienčengu. Že dne 30. aprila zjutraj so prisilili Japonci moje levo krilo, ki je dan prej med bojem zavzelo višave pri Khasanu, da so se morale umakniti. Radi tega sem ukazal bataljonom 22. polka, ki so zavzeli Khasan, naj se umaknejo čez reko Iho na poz. jo pri Potientintse. Zjutraj istega dne so Japonci prišli iz Vidšu silno in dolgotrajno obstreljavati vso našo pozicijo pri Kiulienčengu. Bilo je pričakovati, da bodo prišli Japonci po tem obstreljavanju, med katerim so oddali nad 2000 strelcev, čenzivo. V noči 1. maja prejel sem od generala Sasuliča ukaz, naj pričem boj. Prehod čez reko pri Potientintse sta branila dva bataljona 22. polka in 3 baterije 6. topniške brigade.

O 5. uri zjutraj so prišli Japonci ofenzivo ter so poslali proti brodu reke Iho najmanj eno divizijo pehote, ki je prekoračila reko ob ogromnih zgubah ter je potem napala našo pozicijo ob boku z 36 poljskimi topovi in topovi za obleganje. Okolo poludne sem zvedel, da so Japonci en bataljion 22. polka prisilili, da se je moral umakniti in da so obšli moje levo krilo. Ob 1. uri popoldne je bilo moje levo krilo pomnoženo z dvema bataljoni 11. polka in z baterijo podpolkovnika Muravskega, katere je odpeljal general Sasulič o. l. rezerve z ukazom, naj vstrajajo, dokler ne prideta 9. in 10. polk iz Šahetsi. Jaz sem dal 11. polku povelje, naj zavzame tako pozicijo, da mu bode možno braniti se na dve strani.

Brzobjavne vesti.

Tiskovni odsek.

DUNAJ 5. Seja tiskovnega odseka, ki je bila sklicana za danes ob 11. uri predpoludne, se ni mogla vršiti radi nesklepčnosti.

Pogreb Antona Dvořaka.

PRAGA 5. Pogreb skladatelja Antona Dvořaka se je vršil danes popoldne ob veliki udeležbi iz cerkve sv. Odršenika.

Državne železnice.

DUNAJ 5. Skupna svota, katero je porabila uprava državnih železnic v dobi od 1. januarja do konca marca 1904. za investicije, znaša 23.980.627 kron, pri čemur je prometna svota za januar in februar definitivno, ona za marec provizorično izračunana. Od tega zneska potrosilo se je 8.601.495 kron za nabavo prometnih sredstev na glavnih in krajevnih železnicah.

Odhod švedskega kralja.

OPATIJA 5. Švedski kralj Oskar je odšel danes ob 6. uri zvečer po 10 tedenskem bivanju s svojim spremstvom iz Opatije ter se podal na vojno ladijo »Pelikan«. Pred odhodom so prišli pozdravit kralja v vilo Jeanette, okrajni glavar Manussi, predstojnik kopališča dr. Glax in občinski načelnik dr. Stanger. Kralj se jim je zahvalil in povdarjal, da mu ostane bivanje v Opatiji nepozabljivo. Ob cesti in na obrežju se je zbralo mnogo občinstva, ki je živahno pozdravljalo. Na to se je podal kralj na ladijo, kjer je bil diner. Okolo polnoči je odplul »Pelikan« proti Puli. Jutri popoldne se odpelje kralj iz Pule v Trst. Pred odhodom je izročil kralj okrajnemu glavarju 2000 kron v svrhu, da izroči 1000 kron ubožnemu zakladu, 800 kron bolnišnici in da razdeli ostalih 200 med ubožne prosilce.

Minister pobegnil.

RIM 5. Kakor poročata »Gionale d'Italia« je baje bivši naučni minister Nasi pobegnil.

Zapriseženje škofov.

BUDIMPEŠTA 5. Pred današnjimi obšimi avdiencami zaprisegel je cesar v prisotnosti ministra za bogočastje Bereseviczyja in kamornika Andreja Czekonicsa, škofa dra. Parvyja in Radnaya.

Kongres nemških avstr. obrtnih društev.

DUNAJ 5. Danes je prišel kongres nemških avstr. obrt. društev. Zastopanih je bilo 40 nemško avstrijskih društev po 200 odposlancev. Prišli so tudi zastopniki naučnega in trgovinskega ministerstva, za notranje stvari, za uk in trgovino. Minister za trgovino se je zaradi bolezni opravičil.

Ministerska konferenca.

BUDIMPEŠTA 5. Ministerski predsednik dr. Körber je obiskal danes predpoludne ob 10. uri ogrskega ministerskega predsednika grafa Taze. Popoldne se je vršila pod predsedništvom cesarjevim v dvorai palači skupna ministerska konferenca, katere so se vdeležili minister zunanjih stvari grof Goluchovski, vojni minister Pitreich, oba ministerska predsednika Körber in Tisa, oba finančna ministra Böhm Bawerk in dr. Lukacs in poveljnik mornarice baron Spaun. Konferenca je trajala od 1. ure do 4. in tri četrt. Delegacije so sklicane za 14. maja. Ministra Dr. Körber in Böhm Bawerk sta odpotovala ob 5. in četrt na Dunaj.

Bolezen Morica Jokaja.

BUDIMPEŠTA 5. O bolezni Morica Jokaja je došlo poročilo, da so se ob 9. in pol uri predpoludne, sešli zdravniki, da se posvetojujejo o njegovem stanju.

BUDIMPEŠTA 5. Moric Jokaj je umrl zvečer ob 9. uri 16 minut.

Nizozemski princ Henrik.

HAAG 5. Stanje princa Henrika se boljša. Temperatura je normalna. Revmatične bolečine se manjšajo.

Zasedanje zaključeno.

BUKAREŠTA 5. Zasedanje obeh zbornic je bilo danes s prestolnim govorom zaključeno.

Poročilo predsednika Loubeta.

PARIZ 5. V ministerskem svetu je poročal danes predsednik Loubet o svojem potovanju v Italijo. Predsednik je povdarjal prijetne okoliščine, pod katerimi se je vršilo potovanje, pokazavši na simpatije, katere so mu izkazovali kralj, vlada in italijanski narod. Minister za zunanje stvari Delcassé je priobčil, da so nastopili svoje službe oni francoski častniki, ki so bili imenovani za novo makedonsko orožništvo.

Waldeck Rousseau bolan.

PARIZ 5. Stanje bivšega ministerskega predsednika Waldeck-Rousseau, ki je pred meseci obol el na jetrih, se je vnovič shujšalo, tako, da ga morajo operirati. Operacija se izvrši danes.

PARIZ 5. Bivšega ministra Waldeck-Rousseau so danes operirali. Zdi se, da se je operacija posrečila.

Panamski prekop.

NEW-YORK 5. (Rauterjev biró.) Glasom brzobjavne poročila iz Paname je prevzela ameriška komisija formalno posest od prekopte poti in lastnine panamske družbe.

Vohunstvo.

PARIZ 5. Iz St. Jean de Maurienne (departement Savoie) so sporočili: Na ukaz francoske vojaške oblasti je bil aretovan v bližini utrdb Sochey nad mejno vasio Modane neki italijanski rezervni častnik, ki je na sumu vohunstva. Našli so pri njemu več načrtov in listin o utrbah na francosko-italijanski meji.

Nova stranka na Hrvatskem.

Novi napovedani »klerikalni list« na Hrvatskem je že izišel dne 1. maja. Ime mu je »Hrvatstvo«. To nam zveni kakor krvava ironija. Ni dvoma, da se paralelno s pričet-

kom izdavanja tega lista vrše in se bodo nadaljevala tudi prizadevanja za osnutje stranke kateri naj bo novi list glasilo. Ta red sicer ni ne logičen in ne naraven. Navadno se prej porajajo stranke in stranke si snujejo glasila. Tu se je zgodilo narobe: navstalo je glasilo, ki si išče stranke.

No, vsa ta razmišljanja ne koristijo: list je tu in mi stojimo pred dovršenim činom.

Pred dejstvom stojimo, ki je mora le obžalovati vsaki pravi Hrvat in Slovenec notri v globini svoje rodoljubne duše. Kajti to je gotovo, da to podjetje ne bo koristilo cerkvi ne bo povspesovalo ugleda svečenštva; pač pa bo škodovalo narodni ideji političnemu razvoju naroda hrvatskega, in preko tega vsemu jugoslovanstvu monarhije, in škodovalo bo bržkone — cerkvi sami!

S polnim prepričanjem smo napisali to. Novo podjetje nima cerkvenih ciljev; evidentno je, da ima politične cilje. Glasilo štajarskih nemških konservativcev, nam je razkrilo namere z odkritostjo, ki je mejila na najbrezobzirnejši cinizem. Kakor zarjo, ki vam napoveduje nov lepši dan, je pozdravljaval ves slovanski svet evolucijo, ki so jo v razmerju med obema bratskima plemenoma na Hrvatskem prinesli znani dogodki, provzročeni po Khuenovem tiranstvu. Rečeni graški list pa je sedaj izlil svoj strup — na Srbe v Hrvatski. A iz dejstva da je storil to ravno v teh dneh in v dopisih iz Bosne more se sklepati z absolutno gotovostjo, da je novemu snovanju na Hrvatskem političen in ne cerkven značaj.

Komu na korist bo to snovanje? Na čegavo željo se vrši to? Ali morda tudi: na čegav — ukaz?! Porajajoča se pomirjenje Hrvatov in Srbov je vzbemirilo izvestne, dobro znane megočne kroge. Sedaj pa gre za to, da bi mlado cvetko pomirljivosti, vaskilo na deblu patrijotičnega spoznanja na hrvatski in srbski strani, potrgali zopet in jo pomandrali! Izbruh v »Grazer Volksblattu« — češ, da je že to žaljivo za katoliško cerkev, ako so pravoslavni na Hrvatskem enakopravni s katoliki — ta izbruh podkreplja povsem naše domnevanje. To je izbruh najskrajnejše netolerancije. A slehernega katolika ki se čuti katoliški, z misli prave kršćanske ljubezni, mora oblivati rudečica srama izlasti sedaj, ko smo vsi katoliki dobili jasen izgled verske tolerancije — svojega vladarja, čegar čutstvovanje je znano eminentno katoliško. Malo danj je tega, ko so blagoslovili v Opatiji protestantsko cerkev. In za to cerkev je podaril naš cesar nekaj tisočakov kron. Ta čin cesarjev involvira sankcijo principa tolerancije jednega veroizpovedanja do drugega. Mi pa nismo po tem činu cesarjevem nič čitali v nobenem listu, da bi bilo priznanje enakopravnosti in svobode protestantske cerkve žaljenje za katoliško cerkev! In vendar: tudi s katoliško cerkvenega stališča je velika razlika med pravoslavljem in protestantizmom. Pravoslavni so za katoliško cerkev le razkolniki, protestantje pa heretiki! Med katolikom in pravoslavnimi stoji v glavnem le vprašanje vrhnega poglavarstva cerkve. V vseh drugih pogledih sta si obe cerkvi tako blizu, da so imeli najmodrejši papeži vedno pred očmi vprašanje zopetnega ujedinenja! Med katolištvom in protestantstvom je pa ujedinenje nemožno, absolutno izključeno!

In če še uvažujemo številno razmerje, katerega človek, ki računa z realnostjo, vendar ne sme prezirati, moramo že reči, da imajo pravoslavni nekaj več pravice do priznanja na Hrvatskem, nego pa protestanti v — Opatiji!

Še en izgled onim katolikom, ki propovedujejo sedaj intolerancijo proti Srbom na Hrvatskem. Malo let je temu ko je bil šel eden avstrijskih kardinalov v Rim, da bi izposloval da bi sv. Stolica nastopila proti antisemitom. Mnogo se je ugibalo tečaj, da-li je šel le po sklepu episkopata, ali pa na željo ali na ukaz — koga drugega!! Ali naj bi bilo tako ali tako: obsodivši anti-

semitko gibanje so se škofje zavzeli za tolerancijo nasproti — Židom.

Tolerancija torej nasproti židom in protestantom samo tolerancija nasproti pravoslavnim naj bi bila žaljiva za katoliško cerkev!

Če se nam torej praha ravno sedaj s takimi izbruhi proti pravoslavim Srbom — in, nota bene, v dopisih iz Bosne, ki menda ni prav daleč iz Hrvatske — potem ne moremo dvomiti, da se hoče v Hrvatski zanetiti plamen novega razdora med Hrvati in Srbi in potem tudi med Hrvati samimi!

Kdo more želeči to? Komu drugemu bo poslušano s tem, nego dunjaki in budimpeštanski politiki? Kaj je vendar zagrelna naš narod hrvatski in slovenski, da so ravno oni njega sinovi, ki so se povzpeli na visoke stopinje cerkvenega dostojanstva, tako radi na uslugo — tujinstvu, da so ravno oni tako radi zavora na kolese našega razvijanja?!

Ko danes nastopamo lojalno in odkrito proti tem nevarnim nakanam, sugeriranim od tujinstva, stojimo tako visoko, da nas ne more zadeti tisto sicer običajno očitjanje z liberalizmom in sovražtvom do cerkve. Najvrednejši in najizkušenejši svečeniki na Hrvatskem so izrekli odkrito in odločno besedo proti snovanju lista in posebne klerikalne stranke, ker njihovo bistro in rodoljubno oko vidi, kam bi to dovedlo narod in cerkev na Hrvatskem, ako bi vspelo to, kar so zasnovali in snujejo izvesti krogi! Svečeniki kakoršni so eden Tkalič, eden Korenić, eden Sirk, eden Voršak in — eden Strossmayer, ta dika in ponos katoliške cerkve, so nam poroki, da nismo na krivem, ko nastopamo proti temu, kar se je te dni osnovalo in se snuje na Hrvatskem.

No, mi ne izgublamo nade, da dobri genij naroda hrvatskega ne dopusti, da bi vspela nakana, ki jo je vrglo tujinstvo v hrvatsko življenje! Naša nada se opira na poznano značajnost in idejalno rodoljubje velikega dela tistega hrvatskega svečeništva, ki nahaja svojo srečo le v delu za blaginjo, napredek in srečno politično bodočnost naroda hrvatskega. In živa je v nas tudi nada, da bo tudi hrvatsko svečeništvo izven kraljevine stalo zvesto ob strani čim svečenikom v banovini, ki nočejo služiti ne dunajski, ne budimpeštanski politiki, ampak — svojemu narodu!

Rusko-japonska vojna.

Trst, 5. maja 1904.

»Reichswehr« nadaljuje svojimi veleznimivimi refleksijami ozirom na dogodke ob reki Jalu. Zopet konstatuje s posebnim povdarkom, da so bili Japonci v štirikratni premohi. Istotako akcentirano hvali rusko poveljstvo, da ni storilo neopustne strategične pogreške s tem, da bi bilo preveč črt vporabljal za preprečenje prehoda Japoncev čez reko. Kajti to bi se bilo moglo zgoditi le na škodo glavne ruske sile. Posebno važno pa je na teh refleksijah, da izražajo tudi isto mnenje, ki smo je včeraj zabeležili na tem mestu — mnenje namreč, da je poveljstvo ruske vojske doseglo — seveda je stalo to žrtv — tisti nasen, ki ga je hotelo doseči. Vodstvu japonske vojske bi bilo prihajalo zelo v prilog, ako bi se bili pustili Rusi (v namen obrambe ob Jalu) zavesti, da bi bili zbrali tam večje število vojaštva in da bi tako cepili svojo glavno silo. Japonska vojska ima pred seboj tako težaven in nevaren marš, da že iz tega razloga niso imeli Rusi povišanja, da bi branili Japoncem prehod čez reko Jalu. Zato je bila želja poslednjih ta, da bi se Rusi »zagrizli« ob reki Jalu. General Kuropatkin pa se ni dal zavesti v tako pogreško in je s tem dosegel veliko strategično korist za tisti čas, ko Japonci spravijo na kopno tretjo ali četrto armado.

Kuropatkinova armada stoji neoslabljena pri Liavjanu, in sicer na točki, s katere se more poljubno vreči proti tej ali oni posamični japonski armadi. On stoji ob jedini železnici v najbogatejšem delu dežele, ob glavni operacijski črti od Mukdena ki je glavno mesto Mandžurije, do Charbina, ki je vozel železnice med Sibirijo, Port-Arturjem in Vladivostokom. Zato mu je zagotovljeno vsikdar varno umaknenje na lastno operacijsko bazo.

Umaknenje Rusov od reke Jalu strategično ni nikakor poraz. V taktičnem pogledu pa treba povdariti, da so maloštevilne

ruske čete se svojimi 10-dnevnimi boji prisilile Japonce, da so morali razviti vse svoje sile in razkriti svoje namene! Zato ni tudi v taktičnem pogledu govoriti o porazu Rusov.

Čitatelje opozarjamo o tej priliki posebno na oficijelno poročilo generala Kaštalskega o spopadu na Jalu, ki je najdejo čitatelji med brzojavkami. Tam je rečeno, da so skupne ruske izgube znašale okoli 2000 mož torej mrtvih in ranjenih. Razmerno temu skupnemu številu moremo računati, da je bilo mrtvih Rusov največ kakih 800. Vrhni poveljnik Kuropatkin pa je sporočil, da je ostalo na bojišču do 4000 mrtvih trupel!! Po takem smemo računati da je bilo mrtvih Japoncev nad 2000 ako ne več. A koliko je bilo ranjenih, ki so jih vzeli seboj? Tega najbrže ne izvemo nikdar ob znanem — poštenju Japoncev!

Kuropatkinovo poročilo o boju pri Kiulienčengu.

Brzojavka generala Kuropatkina na carja Nikolaja od 3. t. m. se glasi: Glasom poročila generala Sasulija od 3. t. m. so se vdeležili boja pri Kiulienčengu 1. t. m. 12. in 22. polk ter 2. in 3. baterija 6. topničarske brigade. Japonski veliki topovi, postavljeni pri Vidšu, in poljske baterije na otoku so pričele silno obstreljavati naše desno krilo. Po kratkem prestanku je začel sovražnik silno streljati na levo krilo naše glavne pozicije v Kiulienčengu in naše pozicije v Potientintse. Tudi mali japonski oddelki so pričeli s streljanjem. Japonci so pričeli napad s tem, da so prekorali reko Iho. Položaj braniteljev naših pozicij je prihajal čim dalje težavnejši, zlasti v Potientintse, katero je sovražnik obstreljeval na fronti in na krilu. Naši bateriji v Potientintse je stalo nasproti 30 japonskih topov. Ta naša baterija je prisilila japonsko poljsko baterijo, da je umaknila; na to je pa pričela streljati na sovražno pehoto in je imela le malo izgub, dokler ni bila primorana menjati svoj položaj vsled tega, ker se je umaknila naša pehota od reke. Japonci so med našim streljanjem ponavljali napade z vedno novimi četami, ne da bi se bili pa odločili, da nas napadejo z bajoneti.

Na prehodih čez reko so bili celi kupi mrtvih japonskih vojakov. Istodobno z napadom na Potientintse so napadli Japonci tudi levo krilo naše pozicije v Kiulienčengu, čegar nizke utrdbe smo morali zapustiti radi silnega obstreljevanja.

Ker so naše rezerve ponovno posegle v boj v prvih vrstah, smo se zamogli dalje časa držati. Ker pa glavni oddelek rezerve ni mogel radi velike oddaljenosti priti pravočasno na pomoč, so zapustile naše čete glavno pozicijo ter se umaknile za Kiulienčeng med silnim streljanjem Japoncev. Na to je pričel sovražnik s topovi streljati proti naši poziciji ter obhajati naše levo krilo proti Tsingavu. Od glavne rezerve sta bila odposlana dva bataljona 11. polka in tretja baterija tretje topniške brigade v Lio-fanghau, ter so zavzele pozicijo, odkoder se je bilo možno braniti na dve strani, vsled česar so se zamogle naše predaje čete, ki so silno trpele, umakniti in vzeti seboj ranjene.

Bataljoni 11. polka, katere je sovražnik zajel na obeh krilih in za hrbtom, so se branili z bajoneti, da proderejo skozi sovražne čete.

Toda Japonci se niso hoteli braniti z bajoneti ter so se umaknili. Samo napad z bajoneti, o čemer je šel naprej vojaški duhovnik s križem v roki ter je bil zadet od dveh krogel, je omogočil 11. polku, da je prodrl, še preden je prišel bataljon 10. polka, pod čegar varstvom so se potem umaknile vse čete.

Izgube 11. in 12. polka so bile velike, vendar se jih ni zamoglo do sedaj natanko preračunati. Od 11. polka so ubiti polkovnik Laiming in bataljonski poveljniki Dometti in Rajevski. Od 12. polka je bilo ubitih, oziroma ranjenih 9 kompanjskih poveljnikov. Druga in tretja baterija 6. topniške brigade so izgubile večino moštva in konj in niso torej mogle vzeti seboj topov, katere so prej demontirali. (No, tu imate japonske lažnike, ki so lagali, da so vplenili ruske topove. Op. ur.).

Iz tega vzroka niso mogli vzeti seboj tudi 6 topov 3. baterije tretje topniške brigade in 8 manjših topov, katere je tudi moštvo demontiralo. Zaradi goratega ozemlja ni moglo moštvo rešiti topov.

V bolnišnico v Fenghvangčeng je bilo sprejetih do sedaj 800 ranjencev med temi 14 častnikov. Na jugovzhodu o Fenghvang-

čenga se je prikazala sovražna konjenica, katere se pa ni upala napredovati, ko je videla, da jej graste nasproti dve stotnji z dvema topovoma. Prevažanje ranjencev se je izvršilo v popolnem redu s pomočjo kitajskih delavcev (kuli). Večina ranjencev je šla pa peš v Fenghvangčeng.

General Sasulij je sporočil, da čete vsled velikih zgub niso izgubile poguma in da so pripravne vsak trenotek za boj. Zgube Japoncev so zelo velike. Pri prehodih čez reko Iho, na notranji strani pozicije pri Kiulienčengu in na visočinah, katere sta zavzemala 2 bataljona 11. polka, ležalo je po trditvi naših vojakov od 3000 do 4000 mrtičev.

Italijani in Nemci.

Ozirom na vesti o pogajanjih med Nemci in Italijani pripominja krščansko-socialna »Reichspost«, da poleg nacionalcev imajo tudi druge nemške stranke pravico govoriti kaj vmes. Klerikalni Nemci n. p. — pravi »Reichspost« — so odločno nasproti ustanovi italijanskega vseučilišča v Trstu, marveč hočejo, naj se zasnije v Inomostu.

Ta izjava v krščansko-socialnem listu je žarek, ki osvetljuje nezmiselnost in kratkovidnost politike naših Italijanov. Kratkovidneže se kažejo italijanski poslanci že s tem, da vedno paktirajo le z gotovo skupino Nemcev — in to ravno z isto, ki ima najmanjše veljave pred nemškimi masami! Mi pa smatramo kakor matematično gotovost, da niso le klerikalci taki nasprotniki temu postulatit Italijanov, marveč tudi vsi radikaleci. A mi smo prepričani še o nečem drugem: o tem namreč, da se bodo nemški radikaleci tudi ob vprašanju italijanskega vseučilišča končno pokorili diktatu radikalecev. Italijani ne dobe nikdar ni najmanjše garancije od skupnosti Nemcev, da bodo glasovali za italijansko vseučilišče! Ali ni torej politika Italijanov — politika slepcev?!

A da bo jasna vsa slepota te politike, naj konstatujemo, da bi Italijani — ako bi našli kakov modus vivendi se Slovenci in Hrvati — imeli vso in brezpogojno podporo vseh Slovanov. Oni pa paktirajo raje z manjšino in manjšini, nego da bi iskali pomoči večine! Slepci!

Dnevne novice.

Razprodaja našega lista je prevzel z današnjim dnom g. Anton Skuk trgovec v Vipavi.

Slava delu! Namestništveno predsedništvo je podelilo pomočniku sodarske tvrdke A. Dolez in P. Pertot, Andreju Trojerju, častno medaljo za 40-letno zvesto službovanje.

Prodaja nagrobnih spomenikov. — Mestni magistrat objavlja, da se bo dne 7. junija ob 9. uri in pol predpoludne vsila na katoliškem pokopališču pri sv. Ani prodaja nekoliko stotin nagrobnih spomenikov iz leta 1893. in male partije onih z grobov ljudi, ki so od junija do oktobra 1886. umrli na nalezljivih boleznih. Lastniki teh spomenikov pa imajo časa do 6. junja, da se morejo ogledati z zahtev, naj se jim dotični spomeniki izročijo. (Zglasijo naj se v V. sekciji magistrata).

Abiturijentje višje trgovske šole v Zagrebu so odpotovali včeraj predpoludne s poštanim vlakom v Ljubljano, kjer so ostali včerajšnji dan, da si ogledajo tamošnja važnejša industrijalna podjetja. V Trstu so se mudili dva dni in so si ogledali Lloydov arsenal, tvornico olja, livarno v Škednju, slobodno luko in grad Miramar. Profesorjema in abiturijentom je osobito ugajal razgled na našo okolico in so jako občudovali, da jim ni bilo radi pomanjkanja časa možno prirediti izlet v okolico.

Nemštvo Maribora. Na mesto bivšega notarja Slovenca Rataja je bil imenovan notarjem v Mariboru Nemec Hsac. Le nekaj mesecev je bil tam, a sedaj odhaja zopet, ker ni imel dela in zasluzka! Slovenci niso hoteli k njemu, Nemci pa... eh, da, je nekaj posebnega sploh z vsem tem nemštvom na spodnjem Štajarskem. Razvija se, cvete, tudi terorizira Slovence, ali podpirati je mora — slovenski denar. Če tega ni, pa je obnemoglo! Maribor šteje 25.000 prebivalstva in Maribor je baje nemško mesto. In čudno, v tem »nemškem« mestu s tolikimi tisoči prebivalstva ne more poleg enega živeti še drug nemški notar, čim Slovenci ne hodijo k njemu. Ne le v Mariboru, ampak po vsem spodnjem Štajarskem žive nemški odvjetniki in notarji od slovenskega prebivalstva, a v

zahvalo mrze in proganjajo to prebivalstvo. Ali to poslednje more videti na slučaju notarja Haasa, kje mu je orožje, da pride tem nemškim odvjetnikom in notarjem do živega!!

Boj za pravo našega jezika na sodiščih. Nam Slovence in Hrvatov v Primorju je usojeno tako, da moramo prazniti do dna kupo grenkobe, ki jo povzročajo javni boji za javna prava. Za vsako mrvo narodnega in političnega prava se moramo posebej boriti, za vsak ped na polju naše jezikovne pravice moramo biti nove in nove boje. Kakor da za nas ne veljajo zakoni in obče pravo, moramo zastavljati vso energijo, da si tako rekoč izsiljujemo vsaki košček prava.

Tako je na polju vse naše javne uprave. In posebno karakteristično za naše razmere je, da je ta borba med hegemonistiško pohlepnostjo jednega plemena in med principom jednakega prava ob enakih dolžnostih zanesena tudi na ono polje, kjer je veljavna jezika narodovega najnujnejše potrebna. Tudi na polju pravosodstva stoji srdito nasproti pravu našega jezika ista stranka, ki uživa po milosti vlade politično nadvladje v deželi. Ped za pedjo in z neprestano borbo si mora naš jezik pridobivati veljavo tudi v sodnih dvoranah. Najtrši in najtežavnejši je ta boj na našem trgovskem in pomorskem sodišču. Poleg nevsposobnosti sodnikov po poklicu v jezikovnem pogledu nam je delala tu največje težave trgovska zbornica, ki ima pravico določati prisednike iz trgovskega in pomorskega stanu.

Kako daleč je šla ta korporacija v svoji zagriženosti, nam ilustrira fakt, da je trgovska zbornica, dobivša od sodišča nalog, naj izvoli tudi prisednikov, ki bodo večji obema deželinima jezikoma, odgovorila s tem, da je novo izvoljene prisednike slovesno obvezala, da ne smejo na nikak način in pod nobeno pretvezo sodelovati na »slaviziranju sodišča«. Pozivljala jih je torej na odpor proti osnovnim zakonom, proti principu enakopravnosti, proti najelementarnejemu pravu vsakega državljanca.

Trgovska zbornica je bila, ki je svojim odporom zanašala narodno borbo tudi v dvorane trgovskega sodišča.

No, moč zakona in etičnega prava je silna. Možno jo je zaustavljati — ubiti nikdar. — Tudi na trgovskem in pomorskem sodišču smo po trdih in do'gih bojih storili korak dalje.

Predvčerajšnjim se je na tem sodišču vršila razprava prek in prek v slovenskem jeziku in tudi razsodba je bila proglašena v tem jeziku. Predsedoval je novo izvoljeni predsednik na tem sodišču Djak, a sodeloval je — od trgovske zbornice izvoljeni prisednik Pizzetti! Ta dan pomenja mejnik v zgodovini bojev na tem sodišču za pravo našega jezika.

»Piccolo« je ves iz sebe, kakor je iz sebe vsikdar, kadar je dobil mrvo pravice tudi kdo drugi. Vsa njegova argumentacija pa je — kakor ni možno drugače pri njem, ki je branitelj krivice in nasila — cela veriga samih nezmiselnosti in neresničnih trditev.

Govori o legitimni brambi italijanskega znanja — mesta! Mi se nočemo prepirati danes o tem izključno italijanskem značaju mesta, ampak konstatujemo le, da ga ne pripoznavamo in ga ne pripoznamo nikdar, ker — ga ni! Pa tudi, ko bi ga, ne bi bilo v tem nič odločilnega ozirom na jezikovno prakso na naših sodiščih, ker ta sodišča niso namenjena le mestu, ampak velikim obsejem, v katerih bivamo mi in v katerih nam grdo vsa prava, kakor vsakemu državljanu! V prvih vrstah teh pravice je ona, da nam sodniki kroje pravo v našem jeziku v vseh instancijah. Če hočejo Italijani na vsak način braniti namišljeni italijanski značaj mesta, naj ga branijo drugje in z drugimi sredstvi, sodne dvorane pa naj puščajo izven tega toja, ker te niso mestne, ampak državne, namenjene tako slovenskemu kakor italijanskemu prebivalstvu v deželi.

»Piccolo« grozi tudi prislediku Pizzettiju in pozivlja trgovsko zbornico, naj ga pozove na odgovor in naj ga justifikira brez pardona. To nas ne briga dalje, ker je to stvar, radi katere naj obračunata med seboj rešeni gospod in trgovska zbornica. Ali če se »Piccolo« sklicuje na izgled, ki ga je pred par leti dal drž. poslanec Basevi — ta zvezda nekdanje »konzervativne« stranke — ko se je s fanatizmom kakega derviša na neki razpravi (na kateri je kakor pravni zastopnik interveniral, če se ne motimo, gospod odvjetnik dr. Tuma) pravitil pravu našega jezika, moramo

še povedati na ves glas, da veljavnost zakona in državljanstvih pravic se ne nehuje še radi tega, ker jih noče pripoznati — kakov Basevi!

V svoji skromnosti, ki je posledica težavnosti boja, ki ga moramo tisti za svoja prava, občutimo zadoščenje tudi na tem malom koraku, ki smo ga napravili v pridobivanju pravic svojemu jeziku! Našim rojakom pa bodi ta vseh v vspodbujajo, da vstrajajo v boju, kajti kdor vstraja, ta zmaga!

German — Petriček! »Grazer Tagespost« je prinesla te dni neki poziv do nemških visokošolcev celjskega jezikovnega okraja, da se csnuje zveza nemških visokošolcev. Pod oklicem pa je stalo ime — Petriček. Kako lepo germansko zveni to ime! Prav tako pristno germansko je, kakor je — slovensko renegatska velika večina tistega lju-ttega Nemštva na spodnjem Štajarskem.

Predsinčnji vihar. — Nesreče na morju. Predsinčnjim, malo po 8. uri je privihral vihar ter je divjal skoro celo noč nad Trstom in po vsej Istri. Seveda je napravil veliko škodo po vinogradih, a na morju je pa njegova grozovitost zahtevala celo človeško žrtev.

Jednobarbolna barka »Benvenuto«, lastnika Petra Fida, iz Gradeža, je odplula predvčeršnjim ob 1. uri in pol iz ustja reke Tagliamento (v Furlaniji), noseča v Milje 30 tonelat peska. Ko je začel divjati vihar, je bila barka že pri takozvanej Tankej csti (Punta sottile). Vihar je vedno naraščal, morje je postajalo vedno groznejše, a v tej beznosti elementov se je »Benvenuto« nagnil na eno stran. Krmilo mu ni služilo več. Tako nagnjena je barka še nekoliko časa plovila ob bregu, a slečnjši jo je valovje zag-nalo na obrežno plitvino poleg ladijedelnice pri Sv. Roku, kjer se je pogreznila. Na barki so bili trije mornarji in nje lastnik Peter Fida. Da si rešijo življenje so sple-zali po vrveh jedinega jarbola ter začeli na vse grlo upiti klicaje pomoči. Slednjič so slišali njih vpitje v nekej bližajej hiši ter so šli od tam v Milje, kjer so obvestili pomor-sko oblast. A predno je ta mogla prihiteti ubogim mornarjem na pomoč, je prešlo do-kaj časa. Mejtrem so se pa štirje reveži krčeviti držali za vrvi, dočim jih je veter gugal sem ter tja. Grozen je bil njih položaj. Moči so jim pojejevale, a pomoči še ni bilo. Enemu njih, Antonu Gregorčiču iz Gradeža, je zmanjkala moč; roki, trdnji, otrpnjeni, zmrtli ste se mu odprle, spustivši vrvi, za katero se je držal in on je padel v morje, kjer je nesrečno poginil. Malo za tem je pa prišel čila pomorske oblasti iz Milje pristav-niščaini pazniki (piloti), kateri so one tri preživele mornarje rešili iz njih skrajno ne-varnega položaja.

Maogo družih bark je morje poškodo-lovalo in nekatere tudi prevrnilo, vendar brez družih človeških žrtev.

Le Banov nam poročajo, da so imeli včeraj v jutro saeg in zmrtlino.

Z Reke nsm brzojavljajo, da je tudi tam divjal vihar. Na planinah da je snežilo. Vlaki iz Hrvatske da prihajajo pokriti se snegom.

Istotako nam brzojavljajo iz Pule, da je predsinčnjo noč tudi tam divjala burja. Dve mali ladiji, »Fratello della Regina« in »Vincenzo« da je vihar pogreznil. Poškodo-vanih da je bilo kakih sto čolnov. Na bregu je vihar izruval mnogo dreves, podrl mnogo dimnikov, potrl nešteto šip in razdejal ne-katere mostove.

V reanici je to jako čudna spomlad. Človeku se ne zdi, da je ta mesec oni toliko opavani maj, ker, vednega maju, je podoben novembru.

Društvo za podporo rokodelcev v Ajdovščini bo slavilo v nedeljo dne 15. maja svojo 25-letnico in blagoslovljenje pre-novljene društvene zastave. Vapored: 1. Ob 8. uri zjutraj se zberejo udje v društveni sobi. 2. Ob 8. in pol uri se podajo udje v župno cerkev, kjer se blagoslovi zastava. 3. Ob 9. uri pojde društvo peš z zastavo in godbo na čelu v cerkev Matere Božje v Logu. 4. Ob 10. uri se udeležijo tam sv. maše z zahvalno pesmijo. 5. Po sv. maši v istem redu zopet v društveno dvorano. 6. Ob 3. uri popoldne se poda društvo z zastavo in godbo na vrt g. Ivana Šapla v Šturijah, kjer bo atobodna zabava s slavnostnim go-ovorom, petjem in godbo. 7. Ob 8. uri zvečer bakljada in obhodnica po Šturijah in Ajdov-

ščini, ter sprejem zastave v društveno sobo. V slučaju slabega vremena, se bo vršila sv. maša v Ajdovščini in zabava v notranjih prostorih g. Šapla.

Društvo »Marijin dom« so prenovljena pravila potrjena, ter se opozarja že sedaj vse častite udinje na občni zbor, ki se vrši v kratkem. Takoj potem prične društvo delo-vati. Častite poverjenice naj torej hite s svojimi prispevki.

Predsedništvo.

Nedostojno Trsta! Pišejo nam: Kdor ima priliko, naj si ogleda okrožje našega »Ribjega trga« (Dobri (!) tržaški Slovenci pravijo — »peškarija«!). Del ulice, kjer se nahaja javen vodnjak, je tako grozno uma-zan, od odpadkov, ki jih puščajo tam razni tuji ribiči, da je prava sramota za mesto, kakor-šno je Trst, ki hočejo, da bi veljal pred svetom kakor posebno snažno mesto! Okolo 10.—11. ure, ko vdarjajo tam solčni žarki, izpuhteva tak grozen smrad, da je pravo čudo, ako se v bližini ne porajajo kake kužne bolezni! — Kaj vendar delajo tam razni magistratni ko-misarji? Kaj dela redarstvena oblast, da ne zabranijo tam — v sreč našega lepega me-sta — tako sramoto? Ne samo, da je okrožje »Ribjega trga« grozno zamazano, kar zelo slabo upliva na — želodec onega, ki ima priliko ali nesrečo, da mora gledati to Trsta nevredno — umazanost. — Vodnjak, nahajajoči se, kakor rečeno za »Ribjim trgom«, je namenjen tam okolo bivaajoim. Nikakor pa ni namenjen raznim ribičem za pranje rib! — Za take potrebe je voda notri, na »Ribjem trgu«! Kakor ni ta voda za ribiče, tako tudi ni tam javno napajališče raznih voznikov! Napajališče se nahaja pri »Silosu«, ki je v neposredni bližini »Ribjega trga«; in zato nam ne gre v glavo, zakaj se dovo-ljuje napajati tam, kjer je voda le za hišno uporabo!

Še nekaj! Calonočno rogovilenje ribičev tudi ni posebno prijetna glasba za one, ki imajo pravico do — nočnega miru.

K ženski podružnici družbe sv. Ci-rilla in Metodija je pristopila kakor nova udinja gospa Karolina Zorn. Naj bi jo po-snemale še druge.

Kdo je sleparil? Služkinja Ivanka Fa-tur je včeraj prišla na policijo ter povedala sledeče:

Pred dvema mesecema je ona vkupila pri zlatarski tvrdki bratje Pellarini zlato verižico, za katero je dala 80 K. Verižico je poklonila v dar svojemu ljubčku. Te dni se je pa ta nahajal v denarnih stiskah ter so povedal njej. Posvetovavši se skupno sta, na njegov predlog sklenila, da bo on šel v za-stavljalnico ter tam zastavil verižico. Šel je res, v zastavljalnici so mu ponudili na verižico samih 8 K posojila. Ker mu je bila Ivanka povedala, da je ona dala za verižico 80 K, se je on začudil, da mu tako malo ponujajo. Ko so mu pa zatrdili, da mu ne morejo dati več, ker ni verižica vredna toliko, kakor on trdi, je šel on k Ivanci ter jej povedal, kar je zvedel v zastavljalnici. Ivanka mu je zatrdila, da je ona dala za verižico 80 K. Vled tega jej je on svetoval naj gre na policijo in naj ovadi zlatarja.

Ko je zaslial Ivanko, je policijski urad-nik dal pozvati lastnika tvrdke Pellarini, ka-teri je takoj priznal, da je bila dotična verižica kupljena pri njemu. Glede cene pa ni mogel povedati, za koliko, da jo je on pro-dal, le toliko je izjavil da ni verižica vredna več, nego kakih 12—14 K. Poslali so na to po knjigo, v katero vpisuje Pellarini pro-dane predmete. V tej knjigi je pa bila do-tična verižica vpisana, kot prodana za svoto 14 kron.

Sedaj navstaja dvom, da se ni li morda Ivanka, poklonivši verižico ljubčku hotela temu bolj prikupiti, povišavši ceno poklonje-nega daru?

Po treh letih. Dne 10. marca 1901. so našli železniškega paznika istrskih držav-nih železnic, Frana Rumič, mrtvega na progi med Zabroničem in Vodnjanom. S prvega se je mislilo, da je Rumič ponearečil, ali pre-iskava je pokazala, da je to domnevanje neopravičeno. Rumič je bil prebuden v prea, v bližni srea. Nadaljnje zasledovanje za mo-ričcem je bilo brezuspešno. Aretirali so bili sicer nekega paznika in njegovo ženo iz so-seščine, toda ničesar ni prišlo na dan, kar bi dalo sklepati na njihovo krivdo, vsled česar so ju morali zopet izpustiti. Ali tedaj že je padel sum na nekega vojaka 15. stotnije 87. pehotnega polka v Pulj, imenom Fran Sko-rušek iz Slovenske Bistrice, ki je bil dezer-tiral ravno tiste dni, a so ga po 8 dnevih

prijeli zopet v Divači. Toda [tudi nadaljnja preiskava ni mogla dokazati, da je bil on morilec. Zato je bil obsojen le radi dezerta-cije in — petnajstih tatvin, ki jih je bil izvršil one dni. Lansko leto je zopet dezer-tiral od polka, na kar so ga bili prijeli zo-pet tu v Trstu. Dejali so ga v novič v zapor. Sedaj pa je priznal tudi ono umor-stvo na Rumiču. Stori da je to v jezi, ker ga je železniški paznik Rumič spodil s že-lezne ceste. Zabolga je z bodalom in je potem položil mrtvo truplo na tir, da bi se mislilo, da se je dogodila nesreča.

Gospodarstvo.

Občni zbor »Riunione Adriatica di Sicurtà«. Dne 28. aprila t. l. se je vršil občni zbor tega zavarovalnega društva. Iz poročila za upravno leto 1903 posnemamo sledeče:

Na življensko zavarovanje je bilo pred-loženih ponudb za K 51.634.879. — a izdalo se je na police K 45.523.303. — zavarovane glavnice.

Koncem upravnega leta je znašala glav-nica zavarovanja na življenje 276 milijonov kron, na rente pa letnih K 717.290. — V primeri z minolim letom znaša zavarovana glavnica K 20.958.564. — več nego lansko leto. Dobiček tega oddelka znaša K 3 076.152 ter je društvo pridobilo vsled zvišanja borzne cene z 31. decembrom 1903. pri vrednostnih listinah K 491.331. —, ki so se vpisale v rezervni zaklad proti padanju vrednostnih listin.

V pomožni rezervni zaklad za znižanje obrestne mere premijam se je dodal znesek K 200.000, ki znaša sedaj K 1.700.000.

Rezervni zaklad in prenos premij v živ-ljenskem oddelku znaša koncem 1903. kron 75.797.382. — V oddelku zavarovanja proti požaru se je prešlo K 20.869.390. — ter plačalo za nadzorovanje K 9.171.670. — Za škodo je bilo plačanih K 13.911.415. — a od nadzavarovanja se je prejelo K 6.498.252. Rezervni zaklad premij po odbitku nadzava-rovanj se je pomnožil od K 6.452.184. — na K 7.018.632.

V oddelku za zavarovanje prevoženj, je bilo vplačanih K 1.507.651 ter se je izdalo za nadzorovanja K 895.850. Društvo je po-vrnilo na škodah v tem oddelku K 517.545. Rezervni zaklad po odbitku nadzorovanj znaša K 162.245.

Lep napredek kaže tudi zavarovanje proti ulomu. Društvo je nadalje pridobilo pri bilanci B vsled zvišanja cene vrednostnih listin K 58.106, ki so bile dodane dotičnemu rezervnemu zakladu.

Poročilo ravnateljstva omeja tudi važen nakup velikanske palače Marignoli v Rimu, katera palača daja lep dobiček.

S 1. jan. 1904 je stopila v veljavo nova penzijska blagajna za društvene uradnike in sluge ter se je staro podporno društvo društvenih uslužboencev opustilo. Novemu dru-štvu je ravnateljstvo letos nakazalo K 250.000 — a staremu še letošnji obrok 39.721 K.

Na predlog ravnateljstva je bil odkazan znesek 200.000 K bilanci B, ki izkazuje sa-daj 1.400.000 K.

Dividenda se je letos določila na 180 K za vsako delnico.

Rezervni zakladi so letos zvišali 6.962.807 K, ter znašajo koncem leta nad 89 milijonov kron.

Podporno društvo za društvene usluž-bence izkazuje letoš K 1.315.123, — a v prihodnje vdobi mesto tega društva nova penzijska blagajna vsakoletno podporo, ki bo veča nega se je prej dajala podpornemu društvu.

Občni zbor je bil zaključen se zopetno izvolitvijo ravnatelja barona Pavla de Ralli.

Trgovina.

Borzna poročila dne 5. maja.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.05 19.09, angleške lire K — do —, London kratak termin K 239.35 239.85, Francija K 95.30—95.55, Italija K 95.15 — 95.35, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.15—117.35, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.70—99.90, ogrska, krona renta K 97.80—98.10, italijanska renta K 101.—101.25, kreditne akcije K 640.— 642.— državne železnice K 640.50 — 642.50, Lombardi K 79.— 81.—, Lloydove akcije K 650—655.—, Srečke: Tisa K 324.—328.—, kredit K 465.— do 475.—, Bodenredit 1890 K 296.— 305.—, Bodenredit 1899 K 294.— 298.—, Turške K 131 do 133.— Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

Državni dolg v papirju — včeraj — danes
" " v srebru 100.20 — 100.25

Avstrijska renta v zlatu	119.10	—
" " v kronah 4%	99.60	—
Avst. investicijska renta 3 1/2 %	91.25	—
Ogrska renta v zlatu 4%	117.95	—
" " v kronah 4%	97.90	—
" " renta 3 1/2 %	98.25	—
Akcije nacionalne banke	1602 —	—
Kreditne akcije	640.50	—
London, 10 Lstr.	239.40	—
100 državnih mark	117.20	—
20 mark	23.44	—
20 frankov	19.07	—
10 ital. lir	95.15	—
Cesarski cekini	11.31	—

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francoska renta 96.95, 5% italijanska renta 102.50, španski exterior 82.35 akcije otomanske banke 577.—.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice 693.— Lombardi 85.— unificirana turška renta 82.85 menjice na London 251.10, avstrijska zlata renta 100.— ogrska 4% zlata renta 100.10, Ländlerbank 419.— turške srečke 122.25, parizka banka 11.12, italijanske meridionalne akcije —, akcije Rio Tinto 13.10. Nepravilna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 89 11/16 Lombardi 25 1/2, španska renta 82, ita-lijanska renta 102 1/2, tržni diskont 2 1/16, menjice na Dunaju — dohodki banke — izplačila banke —. Stalna.

Tržna poročila 5. maja.

Budimpešta. Pšenica za maj od 7.82 do 7.83 za oktober 7.98 do 7.99. Rž za oktober 6.60 do 6.61. Oves za maj K 5.22 do 5.23, za oktober K 5.55 do 5.56. Koruza za maj K 5.02 do 5.03, za julij 5.17 do 5.18.

Pšenica: ponudbe srednje: povpraševanje omejeno, mirno. — Prodaja 25.000 met. stot., nespremenjeno. Druga žita nespremenjena. Vreme: Mrzlo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good ave-rage za tek. mesec po 50 kg 40.25 frk, za sept. 41.50.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za maj 33, za september 34, za dec. 34 1/2, za marec 35 1/2, milačo. — Kava Rio navadna loco 31—33, navadna reela 34—36, navadna dobra 37—40.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za maj 17.95, za julij 18.10, za sept. 18.30, za oktober 18.30, za dec. 18.35, za marec 18.65; stalno. Vreme: oblačno.

London. Sladkor iz repe surov 8 1/2, Sh Java 8.9 — Sh. Stalno.

Sladkor o tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 66.50 do 68.00, za september K — do —, marec-avg. 66.50 do 68.—, Concassé in Melispile promptno K 68.30 do 69.30, za sept. K — do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

New-York. (Otvorenje). Kava Rio za bodoče dobave, vzdržano, 5 in 10 stotink znižanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.15, rž za junij 14.20, za julij-avgust 14.85, za september-de-cember 14.70 (stalno). — Pšenica za tekoči me-sec 21.05, za junij 21.10, za julij avgust 20.75, za september-december 20.35 (milačno). — Moka za te-koči mesec 27.85 za junij 28.50, za julij-avg. 28.— za september-december 27.35. (milačno). — Kapič-no olje za tekoči mesec 43.50, za junij 45.—, za julij-avg. 44.75, za sept.-december 46.25 (mirno.) Spirit za tekoči mesec 39.—, za junij 39.—, za julij-avg. 38.75, za sept.-december 35.— (mirno.) Sladkor surov 88° usn nov 22 1/2, —23 (mirno), bel za tekoči mesec 26.87 1/2, za junij 27.12 1/2 (stalno), za julij-avgust 27.50, za okt.-jan. 28.50, rafiniran 57 1/2 —58 — Vreme: lepo.

Loterijske številke, izžrebane dne 4. maja:

Praga	55	37	50	2	78
Lvov	31	78	75	3	39

Oglas!

V Štanjelu na Krasu se bosta vršila

dva nova semnja

in sicer 1. maja in 22. avgu-sta vsakega leta.

Fabiani Avgust

podžupan.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —

(v lastni hiši.)

Z A L O G A:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni batl nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Instrovan cenik brezplačno in franco.

TOVARNA POHIŠTVA

Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

— TRST —

ulica Malcanton štv. 1.

po zelo nizkih cenah.

Promet s čeki in nakaznicami.